

Prawa pacjenta to uprawnienia przysługujące w równym stopniu każdemu człowiekowi z tytułu korzystania ze świadczeń zdrowotnych.

Podstawowym źródłem praw pacjenta w Polsce są przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej:

Art. 38. Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia.

Art.39. Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody.

Art. 41.1. Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą.

Art. 47. Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Art.51.3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.

Art. 53.1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.

Art. 68.1. Każdy ma prawo do ochrony zdrowia.

2. Obywatelom niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa.

3. Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku

Kiedy pacjentem zostaje dziecko, to podobnie jak każda osoba dorosła ma ono swoje prawa. W imieniu dzieci wszystkie ważne decyzje, w tym również dotyczące zdrowia, leczenia i przebiegu kuracji, podejmują rodzice lub opiekunowie i oni uprawnieni są do egzekwowania praw z tego faktu wynikających.

Regulacje prawne dotyczące wszystkich pacjentów, a więc również dzieci, znaleźć można w kilku aktach prawnych. Na podstawie tych ustaw PACJENCI w tym również rodzice i opiekunowie dzieci, które są pacjentami, mają prawo m.in. do:

- opieki medycznej odpowiedniej jakości. Pacjent ma więc prawo do świadczeń zdrowotnych udzielonych przez lekarza, zgodnie z wiedzą medyczną, zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością i dostępnymi lekarzowi metodami oraz środkami leczenia jak również ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia (art. 19 ust.1 pkt 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej i art. 4 ustawy o zawodzie lekarza)
- uzyskania przystępnej (takiej by pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy mógł ją zrozumieć) informacji o:
 - stanie zdrowia,
 - rozpoznaniu,
 - proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych,
 - dających się przewidzieć następstwach zastosowania albo zaniechania tych metod
 - wynikach leczenia oraz
 - rokowaniu (art.31.ust.1 ustawy o zawodzie lekarza) oraz art.19 ust.1 pkt.2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej). Informacje te mogą być udzielane innym osobom tylko za zgodą pacjenta.
- dostępu do dokumentacji medycznej: wglądu do niej w zakładzie opieki medycznej, sporządzania jej wyciągów odpisów lub kopii, wydania oryginału za pokwitowaniem

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

- odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu. Prawo to przysługuje m.in. pacjentowi, jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta (art.18 ust.3 pkt. 1 i 4a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej)
- wyrażania zgody lub odmowy na proponowane leczenie, operację. Zgoda może być ustna lub wyrażona poprzez takie zachowanie, że nie budzi wątpliwości wola poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom medycznym (art.32 ust. 1 i 7 ustawy o zawodach lekarza). Bez zgody pacjenta jest dopuszczalne badanie, jeśli wymaga ono niezwłocznej pomocy, a ze względu na stan zdrowia / wiek nie może wyrazić zgody i nie można porozumieć się z jego przedstawicielem ustawowym lub opiekunem faktycznym (art.33 ust.1 ustawy o zawodach lekarza). Operacja, leczenie o podwyższonym ryzyku, możliwe jest tylko po poinformowaniu pacjenta na czym ono polega i uzyskaniu jego pisemnej zgody (art.34 ust.1 ustawy o zawodach lekarza),
 - zachowania przez lekarza w tajemnicy informacji dotyczących pacjenta uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu - tzw. tajemnica lekarska (art.40 ust.1 ustawy o zawodzie lekarza)
 - ochrony danych znajdujących się w dokumentacji medycznej (art.18ust.2ustawy o zakładach opieki medycznej)
 - poszanowania intymności i godności osobistej podczas udzielania świadczeń (art.36 ust.1 ustawy o zawodzie lekarza oraz art.19 ust.1pkt. 4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej). Świadczenia powinny być udzielane w obecności niezbędnego ze względu na rodzaj świadczenia, personelu medycznego. Obecność innych osób możliwa jest po wyrażeniu zgody przez pacjenta
 - ❖ pacjenci przebywający w placówkach przeznaczonych dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych mają także prawo:
 - do środków farmaceutycznych i materiałów medycznych,
 - do pomieszczenia i żywienia odpowiedniego do stanu zdrowia,
 - do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z osobami z zewnątrz,
 - do opieki duszpasterskiej,
 - do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej sprawowanej przez osobę bliską (lub inną wskazaną). Oznacza to, że rodzic lub opiekun dziecka może przebywać z nim nie tylko w godzinach odwiedzin. To uprawnienie może być ograniczone przez służby sanitarno-epidemiologiczne.
 - do wypisania się z zakładu opieki zdrowotnej na własne żądanie – lekarz powinien poinformować o możliwych następstwach przerwania leczenia (art. 22 ust 1 pkt.2 i ust.3 oraz art. 26 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej)

SZCZEGÓLNE PRAWA I PRZEPISY REGULUJĄCE SYTUACJĘ PACJENTÓW PONIŻEJ 18 ROKU ŻYCIA

- Osoby, które nie ukończyły 18 roku życia mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie określonych dla osób ubezpieczonych jako świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni (art.13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).
- Dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia mają prawo do dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentystry oraz materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu tych świadczeń, zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane dla tych osób (art. 31 ust. 3 ustawy o świadczeniach)

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

- Małoletniemu powyżej 16 lat lekarz ma obowiązek udzielić przystępnej informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu (art.31 ust. 1 i 5 ustawy o zawodach lekarza)
- Jeśli pacjent nie ukończył 16 lat lub jest nieprzytomny bądź niezdolny do zrozumienia znaczenia informacji, lekarz udziela informacji przedstawicielowi ustawowemu, a w razie jego braku lub gdy porozumienie z nim jest niemożliwe – opiekunowi faktycznemu pacjenta (art..31 ust.6 ustawy o zawodach lekarza). Opiekunem faktycznym jest osoba wykonująca bez obowiązku ustawowego, stałą pieczę nad pacjentem, który ze względu na wiek, stan zdrowia albo swój stan psychiczny pieczy takiej wymaga (art.31 ust.8 ustawy o zawodach lekarza)
- Pacjentowi, który nie ukończył 16 lat lekarz udziela informacji w zakresie i w formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego, ponadto wysłuchuje jego zdania (art. 31 ust. 7 ustawy o zawodach lekarza).
- Jeśli pacjent jest małoletni lub niezdolny do świadomego wyrażenia woli na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych, wymagana jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela ustawowego lub porozumienie się z nim jest niemożliwe- zgoda sądu opiekuńczego. Jeśli zachodzi potrzeba przeprowadzenia badania zgodę może wyrazić także opiekun faktyczny. Jeśli pacjent taki nie ma przedstawiciela ustawowego ani opiekuna faktycznego albo porozumienie się z tymi osobami jest niemożliwe, lekarz po przeprowadzeniu badania może przystąpić do udzielania dalszych świadczeń zdrowotnych dopiero po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego, chyba że co innego wynika z przepisów ustawy. (art.32 ust.2,3,8 ustawy o zawodach lekarza).
- W przypadku osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej zgodę wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie badania, konieczne jest ponadto uzyskanie zgody tej osoby (art.32 ust.4 ustawy o zawodach lekarza)
- W przypadku małoletniego powyżej lat 16-tu wymagana jest również (obok zgody przedstawiciela ustawowego) jego zgoda na wykonanie badania lub udzielenie innego świadczenia zdrowotnego (art.32 ust.5 ustawy o zawodach lekarza). W przypadku zastosowania zabiegu operacyjnego albo metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko wymagana jest również (obok zgody przedstawiciela ustawowego) jego zgoda w formie pisemnej (art. 34 ust. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty)
- Jeśli małoletni, który ukończył 16 lat , osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, sprzeciwia się czynnościom medycznym lub zabiegowi operacyjnemu albo zastosowaniu metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko dla niego, poza zgodą jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego albo w przypadku nie wyrażenia przez nich zgody wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego (art.32 ust.6 i art. 35 ust.5 ustawy o zawodach lekarza)
- Sądem opiekuńczym właściwym miejscowo dla udzielenia zgody na wykonanie czynności medycznych jest sąd, w którego okręgu czynności te mają być wykonane (art.32 ust.10 ustawy o zawodach lekarza)
- Badanie lub udzielenie pacjentowi innego świadczenia zdrowotnego bez jego zgody jest dopuszczalne, jeżeli wymaga on niezwłocznej pomocy lekarskiej, a ze względu na

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

stan zdrowia lub wiek nie może wyrazić zgody i nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym lub opiekunem faktycznym. Lekarz powinien skonsultować taką decyzję w miarę możliwości z innym lekarzem (art.33 ust1 i 2 ustawy o zawodzie lekarza).

- Lekarz może wykonać zabieg albo zastosować metodę leczenia lub diagnostyki stwarzająca podwyższone ryzyko dla pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego bądź niezdolnego do świadomego wyrażenia pisemnej zgody, po uzyskaniu zgody jego przedstawiciela ustawowego, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe – po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego (art.34 ust.3 ustawy o zawodach lekarza)
- Jeśli przedstawiciel pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego, bądź niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody nie zgadza się na wykonanie przez lekarza zabiegu operacyjnego albo zastosowaniu metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko, które są niezbędne dla usunięcia niebezpieczeństwa utraty przez pacjenta życia lub ciężkiego uszkodzenia ciała bądź ciężkiego rozstroju zdrowia, lekarz może wykonać takie czynności po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego. Lekarz może wykonać powyższe czynności bez zgody przedstawiciela ustawowego pacjenta bądź zgody właściwego sądu opiekuńczego, gdy zwłoka spowodowana postępowaniem w sprawie uzyskania zgody groziłaby pacjentowi niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia. Lekarz powinien zasięgnąć opinii drugiego lekarza i niezwłocznie zawiadomić przedstawiciela ustawowego, opiekuna faktycznego lub sąd opiekuńczy (art.34 ust.6 i art.34 ust.7 ustawy o zawodach lekarza)
- Małoletni powyżej lat 16tu ma prawo do wyrażenia sprzeciwu na pobranie po śmierci komórek, tkanek i narządów (art. 5 ust. 3 ustawy o transplantacji)
- Małoletni, który ukończył 16ty rok życia lub nie ukończył 16tego roku życia i jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie swego uczestnictwa w eksperymencie medycznym , konieczne jest wyrażenie w formie pisemnej jego świadomej zgody na udział w powyższym obok zgody jego przedstawiciela ustawowego (art.25 ust. 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry).Udział małoletniego w eksperymencie badawczym jest dopuszczalny, jeśli spodziewane korzyści mają bezpośrednie znaczenie dla zdrowia małoletniego, a ryzyko jest niewielkie i nie pozostaje w dysproporcji do możliwych pozytywnych rezultatów(art.25 ust. 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry)
- W przypadku osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej zgodę na udział tej osoby w eksperymencie leczniczym wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie swego uczestnictwa w eksperymencie leczniczym, konieczne jest ponadto uzyskanie pisemnej zgody tej osoby (art. 25 ust. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry)
- Pacjent może w każdej chwili cofnąć zgodę na udział w eksperymencie medycznym bądź wycofania się w każdej chwili z tego badania lub eksperymentu (art. 27 ust. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry)
- Małoletni ma prawo do tego, aby w celu zminimalizowania bólu i dyskomfortu w trakcie trwania badania klinicznego zapewniono mu udział w przedmiotowym badaniu personelu posiadającego wiedzę i umiejętności w zakresie postępowania z małoletnimi oraz zastosowania metod służących minimalizacji dyskomfortu związanego z wykonywanym badaniem (§ 23 pkt 1 rozporządzenia Min. Zdrowia z dn. 30 kwietnia 2004 r w sprawie sposobu prowadzenia badań klinicznych z udziałem małoletnich)

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

- Małoletni powyżej lat 13tu ma prawo do wyrażenia zgody na pobranie od niego szpiku na rzecz jego rodzeństwa, jeżeli nie spowoduje to dającego się przewidzieć upośledzenia sprawności jego organizmu (art. 12 ust. 3 ustawy o transplantacji)
- Małoletni powyżej lat 16tu ma prawo do złożenia wniosku do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce jego zamieszkania o zgodę na pobranie od niego szpiku lub komórek krwiotwórczych krwi obwodowej w sytuacji gdy ma miejsce bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia jego rodzeństwa (art.12 ust. 4 ustawy o transplantacji)
- W przypadku małoletniego powyżej lat 16tu , który jest zdolny do wyrażenia zgody wymagana jest również jego zgoda na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego (art. 22 ust .4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego tej osoby i jej przedstawiciela ustawowego, zgodę na przyjęcie do szpitala wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.
- Wypisanie ze szpitala jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, może nastąpić na żądanie osoby przebywającej w szpitalu lub jej przedstawiciela ustawowego (art.22 ust1 pkt2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej)
Jeżeli przedstawiciel ustawowy żąda wypisania ze szpitala osoby, której stan zdrowia wymaga leczenia w szpitalu , kierownik zakładu opieki zdrowotnej lub lekarz przez niego upoważniony może odmówić wypisania do czasu wydania w tej sprawie orzeczenia przez właściwy ze względu na siedzibę zakładu sąd opiekuńczy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Właściwy sąd opiekuńczy zawiadamiany jest niezwłocznie o odmowie wypisania ze szpitala i przyczynach odmowy (art.22ust.2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej).
- Jeśli przedstawiciel ustawowy lub opiekun faktyczny nie odbiera małoletniego lub osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji ze szpitala będącego publicznym zakładem opieki zdrowotnej w wyznaczonym terminie szpital zawiadamia o tym niezwłocznie organ gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu tej osoby oraz organizuje na koszt gminy przewiezienie do miejsca zamieszkania (art.23 ust3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej)

WARTO WIEDZIEĆ:

- pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności (art.11 k.c.)
- nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie (art. 12 k.c.)
- osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską. (art.13 k.c.)
- ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo. (art.15 k.c.),
- osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa i narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw. Dla osoby takiej ustanawia się kuratelę (art.16 k.c.)
- sąd opiekuńczy jest to Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego (art. 568 kpc oraz art. 12 Ustawy Prawo o Ustroju Sądów Powszechnych).

WARTO PAMIĘTAĆ:

Pacjent ma prawo do informacji o swoich prawach (art.19ust.6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej).Może domagać się od zakładu opieki zdrowotnej, z którego usług korzysta, wglądu do treści Karty Praw Pacjenta.

Karta Praw Pacjenta jest dokumentem informującym o prawach pacjentów korzystających z usług służby zdrowia. Karta jest zbiorem uprawnień przysługujących pacjentom zebranych na podstawie przepisów znajdujących się w różnych aktach prawnych.

Karta Praw Pacjenta nie jest więc aktem prawnym i źródłem praw. Nie można więc dochodzić swoich praw powołując się na Kartę. Praw tych można jednak dochodzić na podstawie przepisów aktów prawnych przywołanych w Karcie Praw Pacjenta.

Zgodnie z zaleceniem Ministra Zdrowia Karta powinna znaleźć się w każdym szpitalu, poradni, przychodni (także w placówkach niepublicznych).

Karta ma uświadomić pacjentom oraz lekarzom i innym pracownikom służby zdrowia, przysługujące im uprawnienia oraz wzajemne obowiązki.

Karta Praw Pacjenta odwołuje się do następujących przepisów:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.97.78.483 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U.91.91.408 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.94.111.535 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1995 r. o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U.95.138.682 z późn.zm.),
- ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U.01.57.602-j.t. z późn.zm.),
- ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (Dz.U.02.21.204-j.t. z późn. zm.).

DOCHODZENIE PRAW - trzy główne rodzaje odpowiedzialności:

zawodowa – jest to odpowiedzialność za popełnienie tzw. przewinienia zawodowego.
Skutkiem nieprawidłowego postępowania jest orzeczenie kary dyscyplinarnej

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

(upomnienia, nagany, czasowego lub trwałego pozbawienie prawa do wykonywania zawodu).

cywilna – jest to odpowiedzialność za wyrządzenie szkody majątkowej albo krzywdy niemajątkowej (dot.: życia, zdrowia, czci, wolności, dobrego imienia, kultu osoby zmarłej). Skutkiem jest konieczność zapłacenia odszkodowania (w przypadku szkody), lub zadośćuczynienia (w przypadku krzywdy). W sprawach z powództwa cywilnego orzekają sądy powszechne.

karna – jest to odpowiedzialność za popełnienie przestępstwa (spowodowanie śmierci lub uszkodzenie ciała albo narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub uszkodzenia ciała – rozdział XIX kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu). Skutkiem jest orzeczenie kary: pozbawienia wolności, ograniczenia wolności, grzywny.

Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej stwierdza, że **w razie zawinionego naruszenia praw pacjenta**, takich jak:

prawo dostępu do dokumentacji medycznej, prawo do ochrony danych, do świadczeń zdrowotnych, do informacji, do wyrażania zgody na interwencję medyczną, do godności i intymności, jak również w przypadku naruszenia praw dodatkowych związanych z pobytem w szpitalu

sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem **zadośćuczynienia** pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

W razie zawinionego naruszenia prawa pacjenta do:

- umierania w spokoju i godności

sąd może, na żądanie najbliższego członka rodziny, innego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez nich cel społeczny na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

Pacjent, którego prawa zostały naruszone może dochodzić ich na drodze administracyjnej lub sądowej. Dochodzenie może zmierzać do:

- żądania zaniechania naruszenia prawa albo
- żądania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub odszkodowania za wyrządzoną naruszeniem szkodę lub ukarania sprawcy naruszenia z tytułu odpowiedzialności służbowej lub karnej.

W przypadku naruszenia praw pacjenta, pacjentowi przysługuje skarga na świadczeniodawcę, składana do:

1. Kierownika zakładu opieki zdrowotnej, złożona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. Zm.). W tym trybie skarga podlega rozpatrzeniu;
2. Okręgowej Izby Lekarskiej - jeśli naruszenie jest spowodowane działalnością lekarza. Postępowanie w przedmiocie złożenia skargi odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich i wydanym na jej podstawie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 września 1990 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy (Dz.U. z 1990 r. Nr 69, poz. 406);
3. Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych – jeśli naruszenie jest spowodowane działalnością pielęgniarki lub położnej. Postępowanie w przedmiocie złożenia skargi odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie

mederi Fundacja Mederi – pomóżmy dzieciom

mederi = pomagać, zapobiegać, leczyć

pielęgniarek i położnych (Dz.U. z 1991 r. Nr 41, poz. 178 z późn. zm.) oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 9, poz. 45);

4. Biura Praw Pacjenta - działającego przy Ministrze Zdrowia.

Ubezpieczonemu, którego prawa zostały naruszone przez świadczeniodawcę, z którym NFZ podpisał umowę przysługuje ponadto skarga do:

5. Rzecznika Praw Pacjenta NFZ (w centrali NFZ) lub rzecznika praw pacjenta działającego przy danym oddziale NFZ

❖ Prawa osób niepełnosprawnych gwarantuje Konstytucja RP

Art. 32 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym, lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Art. 68 ust.3. Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej **dzieciom**, kobietom ciężarnym, **osobom niepełnosprawnym** i osobom w podeszłym wieku .

Art.69. **Osobom niepełnosprawnym** władze publiczne udzielają , zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej